Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/6555

2024 11 12

P9_TA(2024)0158

Glaudesni ES ir Armėnijos ryšiai ir būtinybė sudaryti Azerbaidžano ir Armėnijos taikos susitarimą

2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl glaudesnių ES ir Armėnijos ryšių ir būtinybės sudaryti Azerbaidžano ir Armėnijos taikos susitarimą (2024/2580(RSP))

(C/2024/6555)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Armėnijos, Azerbaidžano ir padėties Kalnų Karabache,

— atsižvelgdamas į JT Chartiją, Helsinkio baigiamąjį aktą ir 1991 m. gruodžio 21 d. Almatos deklaraciją,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą ([1]) (VTPS), kuris visapusiškai įsigaliojo 2021 m. kovo 1 d.,

— atsižvelgdamas į Armėnijos ministro pirmininko Nikolo Pašiniano kalbą 2023 m. spalio 17 d. Europos Parlamento plenarinio posėdžio metu,

— atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 15 d. vykusio antrojo aukšto lygio ES ir Armėnijos politinio ir saugumo dialogo išvadas,

— atsižvelgdamas į tai, kad 2024 m. vasario 1 d. Armėnija tapo Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) Romos statuto šalimi,

— atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 9 d. partnerystės įgyvendinimo ataskaitą dėl Armėnijos,

— atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 13 d. vykusio penktojo ES ir Armėnijos partnerystės tarybos posėdžio rezultatus,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,

A. kadangi ES ir Armėnijos santykiai grindžiami tokiomis bendromis vertybėmis kaip demokratija, teisinė valstybė, žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės, regioninis bendradarbiavimas ir aktyvus dalyvavimas Rytų partnerystėje, taip siekiant prisidėti prie regioninio bendradarbiavimo ir stabilumo;

B. kadangi Europos Vadovų Taryba pavedė Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Komisijai ieškoti būdų, kaip stiprinti visus ES ir Armėnijos santykių aspektus;

C. kadangi 2023 m. spalio 17 d. kreipdamasis į Europos Parlamentą Armėnijos ministras pirmininkas Nikolas Pašinianas ragino bendrai įsipareigoti toliau stiprinti ES ir Armėnijos santykius ir pabrėžė, kad Armėnijos Respublika yra pasirengusi būti arčiau Europos Sąjungos tiek, kiek, Europos Sąjungos nuomone, tai įmanoma;

D. kadangi 2024 m. kovo 9 d. Armėnijos užsienio reikalų ministras Araratas Mirzojanas viešai svarstė galimybę pateikti paraišką Armėnijai tapti kandidate stojimui į Europos Sąjungą;

E. kadangi pastaraisiais metais Armėnijoje įvyko reikšmingi politiniai pokyčiai, o jos vyriausybė, nepaisant didelių iššūkių, yra įsipareigojusi užtikrinti veikiančias demokratines institucijas ir naudotis ES ir Armėnijos VTPS kaip planu reformoms, kuriomis siekiama modernizuoti šalį; kadangi pagal „The Economist“ 2023 m. demokratijos indeksą Armėnija pirmauja regione pagal demokratijos lygį;

([1]) OL L 23, 2018 1 26, p. 4.

F. kadangi įšaldydama savo narystę Kolektyvinio saugumo sutarties organizacijoje (CSTO) Armėnija bando sumažinti savo saugumo priklausomybę nuo Rusijos Federacijos ir į savo saugumo priemonių derinį įtraukti naujus dalyvius, pavyzdžiui, stiprindama karinį bendradarbiavimą su Prancūzija, Graikija ir kitomis ES valstybėmis narėmis; kadangi Armėnijos teritorijoje vis dar dislokuota tūkstančiai Rusijos karių; kadangi paaiškėjo, kad tariamo Rusijos pasirengimo užtikrinti Armėnijos saugumą nėra; kadangi Armėnija vis dar priklauso Eurazijos ekonominei sąjungai; kadangi Armėnija tapo TBT Romos statuto šalimi;

G. kadangi Rusijos Federacija siekia pakenkti Armėnijos demokratiniams įgaliojimams ir skleidžia chaosą bei destabilizaciją nuolat bandydama kištis, be kita ko, vykdydama dezinformacijos kampanijas;

H. kadangi Armėnijos ekonomika tebėra labai priklausoma nuo Rusijos, su kuria vykdoma prekyba sudaro apie 35 proc. Armėnijos užsienio prekybos, o ši priklausomybė ypač ryški strateginiame energetikos sektoriuje; kadangi ministras pirmininkas Nikolas Pašinianas paragino padidinti paramą pagal ES ekonomikos ir investicijų planą; kadangi pagal Ekonomikos ir investicijų planą iki šiol sutelkta apie 500 mln. EUR vertės įvairius sektorius apimančių investicijų; kadangi ES tebėra viena iš pagrindinių partnerių Armėnijai vykdant reformas ir didžiausia pagalbos šiai šaliai teikėja; kadangi 2023 m. spalio 5 d. Komisija paskelbė apie papildomą 5,25 mln. EUR vertės pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju, didesnį finansavimą programai „EU4Peace“, papildomas metines programas, skirtas paramai biudžetui ir techninei paramai, siekiant spręsti tokius klausimus kaip aviacijos sauga ir branduolinė sauga;

I. kadangi pagal naują ES ir Armėnijos partnerystės darbotvarkę, dėl kurios susitarta penktajame ES ir Armėnijos partnerystės tarybos posėdyje, pirmenybė, remiantis bendromis vertybėmis, bus teikiama Armėnijos atsparumo stiprinimui ir jos ekonomikos įvairinimui, bendradarbiavimo saugumo srityje stiprinimui ir investicijų didinimui, nes tai yra svarbiausi ekonominio bendradarbiavimo aspektai;

J. kadangi neseniai paskelbtoje partnerystės įgyvendinimo ataskaitoje apžvelgiama Armėnijos padaryta pažanga įgyvendinant VTPS, įskaitant teisingumo sistemos reformą, kovą su korupcija, Vidaus reikalų ministerijos įsteigimą ir policijos tarnybos reformą Armėnijoje, remiant ES;

K. kadangi Rusija ir toliau turi galimybę gauti ribojamų ES prekių per trečiosiose šalyse, įskaitant Armėniją, veikiančias tiekimo grandines; kadangi įvedus ES sankcijas Rusijai, eksportas iš Armėnijos į Rusiją 2022 m. patrigubėjo, o 2023 m. sausio–rugpjūčio mėn. – padvigubėjo; kadangi specialusis pasiuntinys ES sankcijų klausimais David O'Sullivan nepareiškė susirūpinimo dėl Armėnijos valdžios institucijų bendradarbiavimo su ES užkertant kelią sankcijų apėjimui ir teigiamai įvertino bendrus bendradarbiavimo su Armėnija rezultatus;

L. kadangi po devynis mėnesius vykdytos neteisėtos Lačino koridoriaus blokados Azerbaidžanas 2023 m. rugsėjo 19 d. užpuolė likusias Kalnų Karabacho dalis, kurių jis dar nekontroliavo, nepaisydamas savo įsipareigojimų, įtrauktų į 2020 m. lapkričio mėn. susitarimą dėl ugnies nutraukimo, ir Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimo; kadangi iš šios teritorijos turėjo pasitraukti daugiau nei 100 000 armėnų, todėl Kalnų Karabache beveik nebeliko šimtmečius ten gyvenusios armėnų bendruomenės; kadangi tai galima prilyginti etniniam valymui; kadangi nepripažintos *de facto* Kalnų Karabacho valdžios institucijos nustojo egzistuoti 2024 m. sausio 1 d., kai buvo priverstos pritarti savo veiklos nutraukimui; kadangi Azerbaidžane vis dar laikoma nelaisvėje nemažai armėnų, įskaitant buvusius Kalnų Karabacho vadovus; kai kurie iš šių asmenų apklausiami ir nesaugomi nuo minios smalsumo, o tai prieštarauja 1929 m. Ženevos konvencijoms; kadangi Kalnų Karabacho armėnai prarado savo nuosavybę ir turtą bėgdami nuo Azerbaidžano karinio puolimo ir po to negalėjo jų susigrąžinti;

M. kadangi 2024 m. vasario 13 d. Komisija paskelbė apie papildomą 5,5 mln. EUR humanitarinės pagalbos skyrimą iš Kalnų Karabacho regiono perkeltiems armėnams remti, papildant 12,2 mln. EUR sumą, apie kurios skyrimą buvo pranešta 2023 m. rugsėjo mėn.;

N. kadangi ES visapusiškai remia Armėnijos ir Azerbaidžano suverenitetą bei teritorinį vientisumą ir aktyviai remia pastangas taikiomis priemonėmis siekti tvaraus Armėnijos ir Azerbaidžano taikos susitarimo, paisant atitinkamų gyventojų teisių;

O. kadangi Armėnija ir Azerbaidžanas pradėjo tiesiogines derybas dėl galimo taikos susitarimo, kuriuo galėtų būti atverstas naujas dvišalių santykių puslapis; kadangi tebesitęsia ginčai dėl klausimų, susijusių su sienos delimitavimu ir demarkavimu, taip pat dėl praktinių susitarimų dėl transporto jungčių tarp pagrindinės Azerbaidžano teritorijos ir jo eksklavo – Nachičevanės; kadangi Azerbaidžanas reikalauja koridoriaus per Armėniją, jungiančio pagrindinę Azerbaidžano teritoriją su Nachičevanės eksklavu, kurį kontroliuotų Rusijos pasienio pajėgos ir kuriame nebūtų vykdomi Armėnijos muitinės patikrinimai ar pasienio kontrolė, taigi, nebūtų paisoma Armėnijos suvereniteto; kadangi Armėnijos pasiūlymas dėl vadinamųjų taikos kryžkelių apima jungtis tarp pagrindinės Azerbaidžano teritorijos ir Nachičevanės vykdant Armėnijos pasienio kontrolę ir muitinės patikrinimus;

P. kadangi Armėnija, rodydama gerą valią, neprieštaravo COP 29 konferencijos rengimui Baku; kadangi Armėnijos ministras pirmininkas Nikolas Pašinianas 2024 m. sausio 28 d. pasiūlė pasirašyti nepuolimo paktą su Azerbaidžanu; kadangi saugumo padėtis vis dar tebėra įtempta, kaip rodo 2024 m. vasario 13 d. incidentas, per kurį dėl Azerbaidžano vykdyto apšaudymo Armėnijos pietinėje Siuniko srityje buvo nužudyti keturi armėnų kariai, o vienas sužeistas;

Q. kadangi ministras pirmininkas Nikolas Pašinianas 2024 m. vasario 15 d. ir 16 d. pakomentavo, kad Azerbaidžanas atmetė naujausius Armėnijos pasiūlymus dėl sienos delimitavimo ir demarkavimo, ir pasidalijo savo analize, kad Azerbaidžanas gali rengtis pradėti karines operacijas kai kuriose pasienio zonose, siekdamas jas paversti didelio masto karu prieš Armėnijos Respubliką; kadangi ministras pirmininkas Nikolas Pašinianas ir Azerbaidžano prezidentas Ilhamas Alijevas 2024 m. vasario 17 d. susitiko Miunchene, tarpininkaujant Vokietijos kancleriui Olafui Scholzui, ir tai buvo pirmas jų susitikimas po 2023 m. rugsėjo mėn. įvykdyto Azerbaidžano išpuolio prieš Kalnų Karabachą;

R. kadangi Kalnų Karabache yra daug bažnyčių, mečečių, akmeninių kryžių ir kapinių; kadangi po to, kai 2020 m. karo metu Azerbaidžanas padarė didelę tyčinę žalą Armėnijos kultūros paveldui, Tarptautinis Teisingumo Teismas 2021 m. gruodžio 7 d. nutartyje ([2]) nurodė, kad Azerbaidžanas turi „imtis visų būtinų priemonių, kad užkirstų kelią vandalizmo ir išniekinimo veiksmams, darantiems poveikį Armėnijos kultūros paveldui, įskaitant bažnyčias ir kitas religinių apeigų vietas, paminklus, lankytinas vietas, kapines ir artefaktus, ir už juos bausti“; kadangi pastarosiomis savaitėmis Azerbaidžano valdžios institucijos pašalino paminklus ir nugriovė žymius pastatus, susijusius su armėnų kultūros paveldu Kalnų Karabache, įskaitant vietos parlamento pastatą;

S. kadangi Azerbaidžano vadovybė ir toliau skelbia iredentistinius pareiškimus dėl suverenios Armėnijos teritorijos; kadangi Azerbaidžano kariuomenė tebėra užėmusi maždaug 170 km² suverenios Armėnijos teritorijos;

T. kadangi 2023 m. vasario mėn. buvo pradėta vykdyti bendros saugumo ir gynybos politikos sričiai priklausanti civilinė ES misija Armėnijoje (EUMA), kuriai pavesta stebėti įvykius Armėnijos ir Azerbaidžano pasienyje ir apie juos pranešti; kadangi EUMA įgaliota veikti tik Armėnijos pasienio pusėje, nes Azerbaidžanas atsisako, kad misija būtų vykdoma jo pasienio pusėje; kadangi Armėnijoje esantis Rusijos karinis personalas sąmoningai sudarė kliūtis EUMA įgaliojimams įgyvendinti; kadangi EUMA buvo Azerbaidžano valdžios institucijų ir vyriausybės kontroliuojamos žiniasklaidos skleidžiamos dezinformacijos taikinys; kadangi 2023 m. gruodžio mėn. ES Užsienio reikalų taryba susitarė padidinti darbuotojų skaičių vietoje nuo 138 iki 209;

U. kadangi Armėnija ne kartą prašė, kad ES įtrauktų ją į paramos, teikiamos pagal Europos taikos priemonę, gavėjų sąrašą; kadangi kelios valstybės narės nusprendė padidinti paramą Armėnijai teikdamos karinę pagalbą, kad padėtų Armėnijai reformuoti savo kariuomenę ir atgrasyti nuo naujos karinės agresijos, nukreiptos prieš tarptautiniu mastu pripažintą jos teritoriją;

1. pripažįsta ir palankiai vertina tai, kad Armėnija tvirtai pabrėžė siekį stiprinti santykius su Europos Sąjunga ir teikti jiems pirmenybę; mano, kad Europos Sąjunga turėtų reaguoti teigiamai, visapusiškai pasinaudoti šiais galimais geopolitiniais pokyčiais ir padėti Armėnijai labiau įsitvirtinti demokratinių valstybių bendruomenėje;

2. ragina tvariai įgyvendinti naujai sutartą ES ir Armėnijos partnerystės darbotvarkę, pabrėždamas, kad reikia aktyviai siekti plataus užmojo bendrų bendradarbiavimo prioritetų ir juos įgyvendinti; mano, kad esminė ES ir Armėnijos partnerystė yra logiškas žingsnis, derantis su Armėnijos pasirinkimu remti demokratiją, teisinę valstybę, kovą su korupcija ir laikytis tarptautinės taisyklėmis grindžiamos tvarkos;

3. Palankiai vertina Armėnijos įsipareigojimą įgyvendinti visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą ir pažangą, kurią ji padarė įgyvendindama visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo veiksmų gaires; teigiamai vertina tai, kad Armėnijos vyriausybė pripažįsta visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimą reformų įgyvendinimo Armėnijoje strateginėmis gairėmis; ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti rengti veiksmų gaires, kuriomis būtų siekiama plataus užmojo ES santykių su Armėnija pagerinimo; mano, kad patirtis, įgyta įgyvendinant asociacijos susitarimus ir išsamias ir visapusiškas laisvosios prekybos erdves su Ukraina, Sakartvelu ir Moldovos Respublika, turėtų būti tinkamas pagrindas, ypač kiek tai susiję su laipsnišku sektorių integravimu į bendrąją rinką, kuris Armėnijai turėtų atnešti apčiuopiamos naudos makro ir mikro lygmenimis;

([2]) 2021 m. gruodžio 7 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartis dėl prašymo nustatyti laikinąsias priemones siekiant užtikrinti Tarptautinės konvencijos dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo taikymą (*Armėnija / Azerbaidžanas*).

4. pakartoja, kad pagal Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnį kiekviena Europos valstybė gali pateikti prašymą tapti Europos Sąjungos nare, jei ji atitinka Kopenhagos kriterijus ir laikosi demokratijos principų, paiso pagrindinių laisvių ir žmogaus bei mažumų teisių ir užtikrina teisinės valstybės principo taikymą; mano, kad jei Armėnija būtų suinteresuota pateikti paraišką dėl šalies kandidatės statuso ir tęsti tvarias reformas, kuriomis siekiama įtvirtinti jos demokratiją, tai galėtų tapti ES ir Armėnijos santykių pokyčių etapo pagrindu; ragina Komisiją ir Tarybą aktyviai remti Armėnijos siekį stiprinti bendradarbiavimą su ES ne tik ekonominės partnerystės, bet ir politinio dialogo, žmonių tarpusavio ryšių, sektorių integracijos ir bendradarbiavimo saugumo srityje srityse;

5. remia nuolatines Armėnijos pastangas įgyvendinti reformas ir stiprinti demokratiją, teisės viršenybę ir gerą valdymą; pabrėžia svarbų pilietinės visuomenės vaidmenį įgyvendinant reformas; ragina Armėniją toliau bendradarbiauti su ES šioje srityje ir ragina ES stiprinti paramą šiose srityse, visų pirma techninę pagalbą ir ekspertinių žinių mainus; ragina Armėniją aktyviai dalyvauti įgyvendinant Rytų partnerystės politiką kaip priemonę geriems kaimyniniams santykiams Pietų Kaukaze skatinti;

6. pripažįsta, kad Rusijos Federacijos įtaka Armėnijos ekonomikai tebėra didelė, ragina Armėniją būti budriai dėl galimo ES sankcijų apėjimo šalyje; puikiai supranta grasinimų, kuriuos Rusijos Federacija gali bandyti panaudoti prieš Armėniją, kad nubaustų ją už savo nepriklausomus politinius ir strateginius sprendimus, lygį ir įvairovę; mano, kad ES turi būti pasirengusi teikti skubią pagalbą Armėnijai, kad sušvelnintų neigiamas tokių priešiškų veiksmų pasekmes;

7. pažymi, kad pastarąjį dešimtmetį dvišalės Armėnijos ir ES prekybos apimtis augo; ragina Armėniją, ES ir jos valstybes nares, taip pat Europos įmones ir investuotojus imtis būtinų veiksmų siekiant toliau stiprinti savo ekonominius ir prekybos santykius; palankiai vertina Ekonomikos ir investicijų plano sėkmę ir ragina ES ir Armėniją toliau pritraukti tiek viešųjų, tiek privačiųjų investicijų, kad būtų skatinamas tvarus vystymasis Armėnijoje;

8. pripažįsta, kad būtina nedelsiant stiprinti ES ir Armėnijos bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje, kol Armėnija persvarstys savo narystę Kolektyvinio saugumo sutarties organizacijoje; ragina ES palankiai reaguoti į Armėnijos prašymą suteikti paramą pagal Europos taikos priemonę ir teikti paramą Armėnijos kariuomenei; atkreipia dėmesį į reguliarių ES ir Armėnijos politinių ir saugumo dialogų, kaip skėtinės platformos visais su saugumu susijusiais klausimais, pridėtinę vertę; ragina pradėti hibridinių grėsmių vertinimo tyrimą, kuris padės Armėnijai nustatyti pagrindinius pažeidžiamumo aspektus ir numatyti kryptingus sprendimus; palankiai vertina veiksmus, kurių ėmėsi kelios valstybės narės, siekdamos suteikti Armėnijai gynybinę karinę paramą, ir ragina valstybes nares apsvarstyti panašias iniciatyvas;

9. palankiai vertina Armėnijos sprendimą sustabdyti savo dalyvavimą Kolektyvinio saugumo sutarties organizacijoje veikloje, nes ji nepadėjo Armėnijai kovoti su karine agresija, ir siekti patikimesnės saugumo struktūros; remia Armėnijos oficialų prašymą, pateiktą Rusijos Federacijai, kad ši nutrauktų savo Federalinės saugumo tarnybos sienos apsaugos pareigūnų dislokavimą nacionaliniame oro uoste;

10. pripažįsta, kad esama neišnaudoto ES ir Armėnijos piliečių tarpusavio ryšių potencialo; ragina pripažinti Armėnijos pažangą, pasiektą įgyvendinant susitarimus dėl vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos; mano, kad atėjo laikas pradėti dialogą su Armėnija dėl vizų režimo liberalizavimo;

11. palankiai vertina sudarytą ES ir Armėnijos Respublikos susitarimą, kuris leis Eurojustui ir Armėnijos kompetentingoms institucijoms perduoti operatyvinius asmens duomenis vykdant teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose; pabrėžia, kaip svarbu toliau stiprinti ES ir Armėnijos bendradarbiavimą kovojant su nusikalstamumu ir terorizmu bei užtikrinant Sąjungos saugumą bendros naudos labui;

12. išreiškia savo paramą EUMA veiklai ir pabrėžia jos atliekamo vaidmens svarbą; ragina pratęsti šios misijos įgaliojimus ir po 2025 m., o jos darbuotojų skaičių dar labiau padidinti; pakartoja savo nusivylimą dėl Azerbaidžano atsisakymo leisti ES misijai veikti savo sienos pusėje ir dėl nuolatinių Azerbaidžano vykdomų prieš EUMA nukreiptų šmeižto kampanijų; smerkia tai, kad Armėnijoje dislokuoti Rusijos sienos apsaugos pareigūnai sukliudė EUMA pasiekti Nerkin Hand kaimą, kuriame 2024 m. vasario 13 d. Azerbaidžano pajėgos neseniai nužudė keturis armėnų karius po to, kai tariamai buvo sužeistas vienas Azerbaidžano karys; smerkia kurstančią Azerbaidžano pareigūnų retoriką, nukreiptą prieš ES, jos valstybes nares, EUMA ir Armėnijos valdžios institucijas;

13. pabrėžia, kad ES turėtų būti pasirengusi taikyti sankcijas visiems asmenims ir subjektams, kurie kelia grėsmę Armėnijos suverenitetui, nepriklausomybei ir teritoriniam vientisumui;

14. ragina Azerbaidžaną iš tikrųjų pradėti išsamų ir skaidrų dialogą su Karabacho armėnais siekiant užtikrinti pagarbą jų teisėms ir garantuoti jų saugumą, įskaitant jų teisę dalyvaujant tarptautinėms pajėgoms grįžti į savo namus ir oriai bei saugiai juose gyventi, teisę naudotis savo žeme ir nuosavybės teisę, teisę išlaikyti savo individualų tapatumą ir visapusiškai naudotis savo pilietinėmis, kultūrinėmis, socialinėmis ir religinėmis teisėmis; ragina Azerbaidžaną paleisti visus Kalnų Karabacho ir Armėnijos gyventojus, kurie ir toliau laikomi Azerbaidžano nelaisvėje, ir įsipareigoti jiems taikyti plataus masto amnestiją; ragina visapusiškai, nedelsiant ir veiksmingai įgyvendinti visas Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartis byloje dėl Tarptautinės konvencijos dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo taikymo (*Armėnija / Azerbaidžanas*);

15. pakartoja smerkiantis Azerbaidžano karinius įsiveržimus į tarptautiniu mastu pripažintą Armėnijos teritoriją ir tebesitęsiančią atskirų jos teritorijų okupaciją; pakartoja savo reikalavimą išvesti Azerbaidžano pajėgas iš visos suverenios Armėnijos teritorijos; atmeta Azerbaidžano prezidento ir kitų Azerbaidžano pareigūnų iredentistinius ir provokacinius pareiškimus, kuriais grasinama Armėnijos teritoriniam vientisumui ir suverenitetui, įskaitant pareiškimus, susijusius su reikalavimu atidaryti eksteritorinį koridorių, kuriuo Azerbaidžanas būtų sujungtas su savo eksklavu – Nachičevane, ir dėl to reiškia didelį susirūpinimą; įspėja Azerbaidžaną dėl bet kokios galimos karinės avantiūros prieš Armėnijos teritoriją; pabrėžia, kad Azerbaidžano susisiekimo su jo eksklavu Nachičevane klausimus reikėtų spręsti visapusiškai atsižvelgiant į Armėnijos suverenitetą ir teritorinį vientisumą;

16. pakartoja, kad Europos Sąjunga vienareikšmiškai remia Armėnijos suverenitetą, teritorinį vientisumą ir sienų neliečiamumą; tvirtai remia normalių Armėnijos ir Azerbaidžano santykių atkūrimą, pagrįstą 1991 m. Almatos deklaracija paremtais abipusio teritorinio vientisumo ir sienų neliečiamumo pripažinimo principais, sienos delimitavimu pagal atitinkamus SSRS generalinio štabo žemėlapius, kurie buvo pateikti abiem šalims, ir regioninės komunikacijos, kuri būtų paremta pagarba abiejų šalių suverenitetui ir jurisdikcijai, blokavimo panaikinimu vadovaujantis abipusiškumo ir lygybės principais;

17. reiškia paramą tam, kad būtų atnaujintos Armėnijos ir Azerbaidžano derybos visais neišspręstais klausimais, siekiant sudaryti taikos sutartį, ir ragina abi šalis ir toliau visapusiškai įsipareigoti siekti tvaraus ir taikaus ilgalaikio ginčo sprendimo vykdant dialogą ir vedant derybas; mano, kad dėl šio susitarimo turi būti deramasi sąžiningai ir jis turi būti grindžiamas suvereniteto ir teritorinio vientisumo pripažinimu bei jėgos nenaudojimu; ragina ES stipriau įsipareigoti toliau sudaryti palankesnes sąlygas visapusiškai ir tvariai taikai, kuri būtų naudinga visiems regiono žmonėms; ragina Turkiją ir kitus Azerbaidžano sąjungininkus susilaikyti nuo agresyvaus elgesio Baku kurstymo ir pasinaudoti savo įtaka, kad būtų greitai užbaigtos taikos derybos; primygtinai ragina Azerbaidžaną uždaryti Baku esantį vadinamąjį Trofėjų parką, kuris pradėjo veikti 2021 m. balandžio 12 d., nes juo trukdoma pastangoms kurti Armėnijos ir Azerbaidžano tarpusavio pasitikėjimą;

18. griežtai nesutinka su kai kurių pastarojo meto Komisijos ir Europos Vadovų Tarybos vadovų pareiškimų, kuriais jie sveikino prezidentą I. Alijevą su perrinkimu, neužsimindami apie demokratijos nebuvimą Azerbaidžane ir klaidinančiai apibūdindami Azerbaidžaną kaip patikimą partnerį, tonu; patvirtina, kad šie pareiškimai neatspindi Europos Sąjungos pozicijos ir, turint omenyje Azerbaidžano vykdomą etninį valymą Kalnų Karabache, niekada neturėjo būti padaryti; primygtinai ragina Komisijos pirmininkės pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Europos išorės veiksmų tarnybą tęsti derybas dėl atnaujinto partnerystės susitarimo su sąlyga, kad Azerbaidžanas parodys tikrą pasirengimą paisyti Karabacho armėnų teisių bei spręsti jiems aktualias saugumo problemas ir prisidės prie esminės pažangos siekiant visapusiško ir tvaraus taikos susitarimo su Armėnija;

19. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad pažeidžiant Tarptautinio Teisingumo Teismo 2021 m. gruodžio 7 d. nutartį neužtikrinama Kalnų Karabacho armėnų kultūrinio, religinio ir istorinio paveldo apsauga; smerkia visus atvejus, kai naikinamos, vandališkai niokojamos ir išniekinamos vietos, menančios šimtmečius trukusį armėnų buvimą Kalnų Karabache; ragina Azerbaidžano valdžios institucijas išsaugoti, apsaugoti ir puoselėti turtingą ir įvairialypį regiono paveldą; primygtinai ragina UNESCO nedelsiant imtis veiksmų siekiant išsaugoti ir apsaugoti armėnų kultūros paveldą, kuriam kyla pavojus Kalnų Karabache; ragina stiprinti Armėnijos ir ES bendradarbiavimą stebint, kaip Azerbaidžanas sistemingai naikina armėnų kultūros paveldą (bažnyčias, vienuolynus, kapines, paminklus, rūmus ir kt.), visų pirma dalyvaujant Europos Sąjungos palydovų centrui;

20. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Armėnijos Respublikos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui, Azerbaidžano Respublikos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, Jungtinėms Tautoms ir Europos Tarybai.